

Nr 334.

Av herr **Skoglund** i Umeå **m. fl.**, om viss ändring av 33 § lagen om val till riksdagen.

Enligt 33 § lagen om val till riksdagen skall valnämnd på landet bestå av fem inom valdistriktet boende personer. Ordförande i nämnden jämte suppleant för honom utses av Konungens befallningshavande årligen före februari månads utgång. Övriga fyra ledamöter jämte två suppleanter väljas varje år av kommunen på vårens första ordinarie kommunalstämma i mars, april eller maj månad respektive på ordinarie fullmäktigesammanträde under samma tid. Varje sålunda vald ledamot eller suppleant får sig tillställd ett protokollsutdrag om valet. Valförrättare i magistratsstad är magistraten eller dess deputerade och i stad utan magistrat en valnämnd bestående av kommunalborgmästare samt två ledamöter jämte suppleanter för dem, vilka väljas för fyra år av stadsfullmäktige.

Den ordning för tillsättande av valförrättare som ovan återgivits är märklig såtillvida som en skarp skillnad gjorts mellan fögderistad och landsbygd — magistratsstäderna kunna här lämnas å sido. På landet skall årligen nyval av valnämnderna företagas medan i fögderistad motsvarande val blott behöver ske vart fjärde år. Att valnämnd i fögderistad även har vissa uppgifter att bestyra i samband med inkallandet av allmän rådstuga utgör enligt vår mening icke något bärande skäl för denna åtskillnad. Visserligen låter det sig sägas att landskommunerna utan större olägenhet borde kunna underkasta sig det större besvär som det årliga utseendet av valnämndsledamöter utgör. Detta omdöme håller emellertid endast streck för kommuner med ett eller ett par valdistrikt men är icke tillämpligt på kommuner med större antal valdistrikt. På sina håll utgöra dessa årliga valförrättningar en verklig tunga. Antalet valdistrikt kan exempelvis i de stora norrlandskommunerna utgöra 30 à 40. Det säger sig självt att tillsättningsproceduren i dessa kommuner blir en omständlig historia, som fordrar lång förberedelse och tager mycken tid i anspråk på sammanträdena. Uppenbart är att det för dessa kommuner skulle innebära en verklig lättnad om valet, såsom fallet är med valet till de enligt kommunallagarna obligatoriska förvaltningsorganen, kunde ske vart fjärde år i stället för årligen. Såvitt vi kunna förstå bör också en ändring av 33 § i lagen om val till riksdagen, där utseendet av valnämnd på landet regleras, i syfte att giva ledamöterna fyraårig mandattid, kunna genomföras utan större svårighet. En given följd av en sådan ändring bleve att även giltigheten av länsstyrelsens förordnande av ordförande och suppleant för denne utsträcktes till fyra år.

Under åberopande av vad ovan anförts och då olägenheterna med den nuvarande ordningen ökas med det ständigt växande antalet valdistrikt på landet — år 1930 3 586, år 1942 4 286 — få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring av 33 § lagen om val till riksdagen, att valnämnd på landet utses för fyra år i stället för som nu för ett år

samt att konstitutionsutskottet måtte utarbeta härför erforderlig lagtext.

Stockholm den 23 januari 1946.

Gösta Skoglund.

O. E. Sandberg.

Magnus Nilsson.

J. H. Johansson
i Norrfors.
